

Jan Zahradníček

PÍSEŇ O DOMOVĚ

Zazpívám píseň o domově
od pramenů až do oblak.
A všechno bude v jednom slově,
zápraží, zahrada a klas a květ a pták.

Zazpívám píseň o domově
a převrátí se svět.
Holátko jestřábu a skřivan sově
hned bude rozumět.

Zazpívám píseň o domově
tu hymnu skřípání vozů, studní a klik.
Od kolébek až k hrobům na hřbitově
houslově dlouhý vzlyk.

Zazpívám píseň o domově
a vstane dětství mé.
Tu vůni vánoč horkou červencově
blažení vdechneme.

Zazpívám píseň, která slzu setře
a další zabrání už mocí hvězd.
Buď opravdový, chlebe, spánku, větře,
jak opravdová naše radost jest.

1. Doplňte i/y:

l_skový oříšek, l_tkový sval, nal_čená past, vzl_kající dítě, kl_čová dírka,
nadl_dský výkon, pl_nulý projev, pl_nový vařič, krasl_ce, l_monáda,
l_rika, pol_tika, Vol_ně, Zl_n, L_sá hora, L_pany, Kol_n

2. Nahrad'te synonymy vyznačená jména:

venkovský **dům** _____, plynový **sporák** _____, úzká **cesta** _____,
špinavé ruce _____, **modré** nebe _____, **pilný** člověk _____

3. Naznačte stavbu slova – předponu, kořen, příponu, koncovku:

zásluha, výhra, podkova, rozcestí, příznačný, zarostlý, překrásný, lesní

4. Určete slovní druhy vyznačených slov:

Hlava mi šla **kolem**. _____ Sjel **kolem** do příkopu. _____

Půjdeme **kolem** do školy. _____ Oznámili to paní **vedoucí**. _____

Vedoucí závodník zvýšil náskok. _____ **Má** dvě sestry. _____

To je **má** kniha. _____

5. Doplňte velké nebo malé počáteční písmeno:

Nejdeštivější krajinou na světě jsou _avajské _strovy. Nejmenší, ale nej-chladnější z oceánů je _everní _edový _ceán. Nejvyšší hora v _rušných _orách je _línovec. V _echách je nejznámější _erné _ezero.

6. U uvedených spojeních podtrhněte přídavná jména tvrdá:

žabí potěr, noví spolužáci, cizí lidé, drzí komáři, hovězí dobytek, veselí kamarádi, siví holubi, vosí hnízdo, smělí vojáci, holubí vrkání, včelí roj

7. Rozlište věty jednočlenné (J) a dvojčlenné (D):

Zavolej ještě zítra odpoledne! _____ Ve městě se šuškalo o velkém překvapení. _____

V prosinci sněžilo jen málo. _____ Honzíkovi se stýstalo po rodičích. _____

8. Určete větné členy:

Na konci vesnice stála malá chaloupka se zahrádkou. Stýská se mu.

9. Určete vedlejší věty místní, časové a způsobové:

Když se poslové vrátili, nastalo uklidnění. _____

Stalo se tak, jak rádcové předpověděli. _____

Kde je cesta spravovaná, jed'te opatrně. _____

Jakmile rozbřesklo, vyrazili horolezci na cestu. _____

1. Doplňte i/y:

úm_{sl}ný čin, sm_šené pocity, prom_šlený návrh, m_{ro}vá smlouva,
přem_šlivý chlapec, vym_{cen}ý les, km_{nov}ý chléb, om_{vateln}ý ubr_m
m_{lion}ář, dem_{se}, m_{zern}ý, kom_{se}, Litom_{šl}, M_{lan}, M_{lada},
V_{sok}é M_{to}, Kam_k

2. Příslovce nahrad'te synonymem:

Hned se vrátím. _____ Nablízku uhodilo. _____ Stále pršelo. _____
Přijdu zase zítra. _____ Nepůjdeš kolem? _____ Potom se objevil. _____

3. Uvádějte názvy žen:

účetní _____ číšník _____ lékarník _____

4. Určete slovní druhy vyznačených slov:

Raněný hráč byl vystřídán. _____ *Raněný* byl odnesen. _____
Zdraví lidé _____ by si měli *zdraví* _____ vážit.
On slušně *zdraví*. _____ Umyj *se* sám. _____
Slávie hrála *se* Spartou. _____

5. Doplňte velké nebo malé počáteční písmeno:

Nejčatěji u nás prší na __ysé __oře v __eskydech. V __utné __oře je krásný
__otický chrám svaté Barbory. V nynější době je příroda ohrožena i v __rko-
nošském __árodním __arku. V __ablonci __ad __isou se vyrábí bižuterie.

6. Podtrhněte přídavná jména přivlastňovací:

To jsou Jirkovi spolužáci. Odevzdej sešit Jirkovi. Strýčkovi se dobře dařilo.
Strýčkovi sousedé jsou naši přátelé. Zátopkovi často zvítězili.

7. Vyhledejte předměty a určete jejich pád:

Jitka poslala Evě pohlednici z výletu. _____
Obec prodala pozemek novým přistěhovalcům. _____

8. Nahrad'te předmět vedlejší větou předmětnou:

Dědeček se rozhodl prodat chalupu. _____
Musíme se postarat o dobré ubytování hostů. _____

9. Vyhledejte podmět a určete, kterým slovním druhem je vyjádřen:

Kdo by si to tenkrát pomyslil! _____ Po chvíli si kdosi vzpomněl na
Milana. _____ Je nutné vydržet. _____ Vyhrát může jen jeden. _____
Zachovat klid nebylo snadné. _____ Sytý hladovému nevěří. _____

H	v-prahlá m-tina pol-kal hm-z b-ček neklop-tal s-n p-je	b-lé chm-ří p-lník se netřp-tí upl-ne čas s-tý s-náček	l-stonoš se zm-lil vel-ká pl-nárna s-nek us-ná v-táhl s-reček
CH	s-rový koláč brz- v-kročil přib-l b-dlo žlutý p-l	začni'si zv-kat b-l doma přip-ná l-že v-r houkal	s-kora v-letěla hlasitě zav-skal brz-čko zm-zel v-s-pal s-rky
I	letadlo má v-šku kostelní v-žka zas-l ob-lí přib-l brz-	v-děl s-koru dej m- pero v-b-l jedovaté hady dům s v-žkou	v- p-šete v-kresl-l barvou s-lný jaz-k odb-l úkol
J	slep-š se plazí přijde z-tra uv-la věneček v-děl v-dle	nas-pal s-rky vlk v-l dej m- s-r m-lá, v-ska	v-dra v-lezla b-l chlapce l-že med v-pral pl-ny
K	pos-pal s-rou m- sbíráme poraněná l-ska v-sadil l-sku	v-kat otci s-pal na s-to bl-zká v-ska m-ti v-dle	dobrý zv-k s-rový b-lek p-l p-vo v-m-til p-r
L	v-děl v-ra b-l koně m-t práh op-loval kop-tko	s-chravý podz-m rozv-klaný zub zv-ří m-ďliny s-nek z-val	s-sel vyběhl sl-šel zav-t m-t bič nal-čený herec
M	ob-lí us-chalo slep-š l-sty s-ra je na s-rkách s-t ob-lí	b-strý s-ček v-soká borov-ce uv-děl v-dru m- už v-díme	s-pal ob-lí začal se oz-vat v-ska l-py dob-l zm-ji
N	zm-je s-čela ukaž m- b-ka v-m-slil úkol v-ří mládě	v-skat radostí m-lá teta l-čená obuv v-p-l víno	b-lo s-chravo v-letěl v-soko pl-ny hořely zb-lo mléko